

Redogörelse

över

Svenska Brandkärernas Riksförbunds verksamhet 1950

Centralstyrelsen för Svenska Brandkärernas Riksförbund får härmed avgiva berättelse över förbundets verksamhet 1950.

Riksförbundets verksamhet omfattas alltjämt från myndigheter, brandförsäkringsinrättningar och enskilda med stort intresse. Även under år 1950 har förbundet åtnjutit ett statsbidrag med kr. 5.000:—.

Brandskadorna ha i förhållande till år 1949 nedgått i betydlig grad. Minskningen i skadeersättning är c:a 20 miljoner från 85 till c:a 65 miljoner. Denna minskning se vi med glädje. Det är dock för tidigt att säga, huruvida detta är en definitiv omsvängning till minskade skador, jämfört med efterkrigsårens onormalt höga skadebelopp. För att emellertid i fortsättningen kunna hålla skadorna på en låg nivå är det nödvändigt att ytterligare förstärka brandförsvaret genom att möjliggöra ett ännu effektivare släckningsingripande från brandkärernas sida och bibringa allmänheten större kännedom om det riktiga uppträdandet vid brand.

Vattenförsörjningen för eldsläckningsändamål är alltjämt icke tillfredsställande. Under året har förbundet fortsatt inventeringen av kvarstående behov av för

eldsläckning lämpade vattentag. Av hittills inkomna uppgifter framgår, att totala anläggningskostnaderna för en effektiv vattenförsörjning belöpa sig på omkring 30 miljoner kronor. Det är därför angeläget, att staten i högre grad än förut lämnar tillstånd för utförande av dylika anläggningar samt att erforderligt statsbidrag ställes till förfogande för anläggningarnas utförande. Förhållandet är detsamma, i vad gäller byggande av brandstationer och andra för brandmaterielens förvaring erforderliga utrymmen. Ett synnerligen starkt behov av dylika byggnader föreligger på skilda håll i landet. Den upprustning med brandmateriel och fordon, som är nödvändig för ett ytterligare förstärkt brandförsvaret, hämmas för närvarande av bristen på lämpliga förvaringsrum.

Under året har materielutrustningen trots bristen på lagerlokaler förstärkts vid brandkärerna. Detta gäller till stor del slang- och motorsprutor, men även brandbilar av olika slag ha anskaffats.

Nedan redovisas under året verkställda konsultbesök. Det är önskvärt, att denna verksamhet ytterligare ökas, så att samtliga anslutna brandkårer årligen er-

hålla minst ett besök för instruktion och övning med kåren. Det är av vikt, att kursverksamheten inom brandkårsförbunden ökas genom kurser i befälsföring, rökkydd, slangvård och brandsläcknings-taktik.

Lämpliga alarmeringsanordningar saknas alltfjämt vid många brandkårer. Av Riksbrandinspektören ha utfärdats anvisningar för alarmeringens ordnande i olika orter, men de äro icke tillämpliga på många håll på landsbygden. Emellertid synas ytterligare anvisningar vara att vänta, sedan den nu pågående SOS-utredningen avgivit sitt utlåtande.

Den förestående nya kommunindelningen kommer att ha stor inverkan på brandförsvarets organisation i stora delar av landet. Det är viktigt att biträde lämnas av brandkårsförbunden vid denna omorganisation.

Under året ha bestämmelser för ett brandförsvarmärke slutligt utarbetats och antagits av centralstyrelsen.

Som nedan redovisas har Riksförbundet även under år 1950 stött utbildningen av brandsyneförrättare på landsbygden. Brandkonsulenterna ha även i stor utsträckning lämnat råd och hjälp i brandsynefrågor. Inom brandkårsförbunden anordnade diskussionsdagar för brandbefälet ha visat sig vara av stort värde. Denna verksamhet bör fortsätta och vidgas i

den mån tillgängliga medel så medgiva. Till hjälp i utbildnings- och kursverksamheten har förbundet under året fortsatt och utökad bildbandsserien.

Yttrande har under året avgivits bl. a. över "länsstyrelsernas organisation och ställning inom länsförvaltningen", vad beträffar brandförsvaret, samt "slopande av statsbidrag till anläggande av branddammar och brandstationer".

Arbetet på standardiseringen av brandmateriel fortskrider alltfjämt. Under året har visserligen någon färdig standard på brandredskap icke framkommit. Arbetet för standardisering av pyts pump, sugslangkoppling, dragkrok för släpkärra, pikyxa och kemiska eldsäckare pågår. I Sveriges Mekaniska Verkstäders specialkommitté nr 36 "Brandskyddsmateriel" har förbundet fyra representanter. Till standardiseringsarbetet har förbundet under året lämnat bidrag.

Stipendier ha beviljats till fem personer för studier vid in- och utländska brandkårer.

Årsmötet 1950 hölls i Östersund den 16—17 juni under mycket livlig anslutning.

Protokoll från årsmötet har varit infört i "Brandkärstidskrift".

Centralstyrelsen har under året haft fyra sammanträden och verkställande utskottet tre sammanträden. Centralstyrelsen har utgjorts av:

	vald t. o. m. förbundsmötet 1951
Landshövding B. Hammarskjöld, ordförande,	1951
Landshövding A. E. Rodhe, vice ordförande,	1951
Direktör G. Bylund, kassaförvaltare,	1952
Brandchef E. Carlsson,	1953
Brandchef M. Fellin,	1951
Brandchef N. Grönvall,	1951
Direktör E. Lindbohm,	1953
Landshövding T. Löfgren,	1952
Direktör S. Malmberg,	1953
Direktör H. A:son Moberg,	1951
Rektor T. Mohlin,	1953
Brandkonsulent F. Rosenberg,	1953

Suppleanter:

Direktör N. Almér,	1952
Brandchef O. Clarholm,	1951
Brandchef E. Jansson,	1951
Kapten F. W. Kylberg,	1953
Brandchef B. Thorell,	1953
Direktör W. Thorelli,	1953

Verkställande utskottet har utgjorts av:

Landshövding B. Hammarskjöld, ordförande,
 Direktör G. Bylund,
 Brandchef N. Grönvall,
 Direktör E. Lindbohm,
 Brandkonsulent F. Rosenberg.

Förbundets sekreterare sedan 1944 kapten A. Ekberg lämnade sin anställning hos förbundet den 1 april 1950 för att tillträda befattningen som vice brandchef vid Norrköpings brandkår. Förbundet bringar kapten Ekberg sitt tack för nitiskt och fruktbarande arbete till brandskyddets fromma. Som sekreterare och förestån-

dare för förbundets expedition efter kapten Ekberg inträdde den 1 april enligt centralstyrelsens beslut vice brandchefen vid Borås brandkår Arne Hegen.

Följande personer hava under året som brandkonsulenter varit Riksförbundet behjälpliga i dess upplysningsarbete:

Kapten E. Gillner, Stockholm, Stockholms läns Brandkårsförbund,
 Kapten F. W. Kylberg, Wattholma, Uppsala läns Brandkårsförbund,
 Brandchef M. Ejdervik, Katrineholm, Södermanlands läns Brandkårsförbund,
 Brandchef A. Leijonhufvud, Linköping, Östergötlands Brandkårsförbund,
 v. Brandchef A. Ekberg, Norrköping, Östergötlands Brandkårsförbund,
 v. Brandchef G. Thorö, Jönköping, Jönköpings läns Brandkårsförbund,
 överstelöjtnant H. Forssman, Växjö, Kronobergs läns Brandkårsförbund,
 Brandchef A. R. Florin, Kalmar, Kalmar läns Brandkårsförbund,
 Brandchef T. Jakobsson, Visby, Gotlands läns Brandkårsförbund,
 Brandchef A. Bergdahl, Karlskrona, Blekinge läns Brandkårsförbund,
 Kapten F. Rosenberg, Eslöv, Skånska Brandkårsförbundet,
 v. Brandchef E. Castler, Halmstad, Hallands läns Brandkårsförbund,
 Brandmästare Th. Nilsson, Halmstad, Hallands läns Brandkårsförbund,
 Brandmästare O. Johansson, Halmstad, Hallands läns Brandkårsförbund,
 Brandkapten C. Bergström, Göteborg, Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund,
 Brandchef J. Carlström, Mölndal, Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund,
 Brandchef E. Ström, Uddevalla, Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund,
 v. Brandchef A. Hegen, Borås, Älvsborgs läns Brandkårsförbund,
 Brandchef Y. Engkvist, Trollhättan, Älvsborgs läns Brandkårsförbund,
 v. Brandchef R. Brodell, Borås, Älvsborgs läns Brandkårsförbund,
 Brandkapten A. Avergård, Borås, Älvsborgs läns Brandkårsförbund,
 Brandchef S. Hultman, Skövde, Skaraborgs läns Brandkårsförbund,
 v. Brandchef G. Wendel, Karlstad, Värmlands läns Brandkårsförbund,
 Brandchef K.-M. Grönlund, Örebro, Örebro läns Brandkårsförbund,
 v. Brandchef O. Werngren, Västerås, Västmanlands läns Brandkårsförbund,
 Brandchef T. Gussing, Falun, Dalarnas Brandkårsförbund,
 f. d. Brandchef R. J. Pannier, Söderhamn, Gävleborgs läns Brandkårsförbund,
 v. Brandchef B. Karling, Gävle, Gävleborgs läns Brandkårsförbund,
 Brandchef V. Tell, Härnösand, Västernorrlands läns Brandkårsförbund,
 Brandchef E. Bjertén, Sundsvall, Västernorrlands läns Brandkårsförbund,
 Kapten G. Ekestubbe, Östersund, Jämtlands läns Brandkårsförbund,
 Major K. Ekdahl, Umeå, Västerbottens läns Brandkårsförbund,
 Brandchef E. Jansson, Kiruna, Norrbottens läns Brandkårsförbund.

Härtill har ett stort antal konsulentbiträden även deltagit i upplysningsarbetet.

Centralstyrelsen har haft tillfredsställelsen att för förtjänstfullt arbete inom brandförsvaret utdela följande belöningar:

Riksförbundets förtjänstmedalj i guld till ordföranden i Riksförbundet, Landshövding B. Hammarskjöld, samt 38 medaljer i silver, 55 förtjänsttecken i guld, 94 förtjänsttecken i silver och 104 medaljer i brons. Härjämte har en person tilldelats förtjänstmedaljen i silver med band för mod och rådhighet vid eldsvåda.

Brandbolagens eldsläckningsplakett i brons har tilldelats Bofors-Nobelkruts, Eds, Emmaboda, Eslöv, Grillby, Grums, Gruvöns bruks, Grycksbo, Gårdstunga, Lesjöfors, Lindås, Lövestads, Rinbo, Skepptuna, Sturkö, Urshults, Veckholms och Vissefjärda brandkärer för berömvärdt släckningsarbete.

Länsförbunden.

Instruktionskurser för brandbefäl, motorsprutskötare, brandmän, i rökskyddstjänst, brandsläckningstaktik m. m. hava varit anordnade av Stockholms, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Dalarnas, Västmanlands, Västernorrlands, Norrbottens läns Brandkärsförbund och Skånska Brandkärsförbundet. Sammanlagda antalet deltagare i dessa kurser har uppgått till 1.700.

Av Riksförbundet har för ovanstående kurser lämnats ett sammanlagt bidrag av kronor 5.600:—.

En eller flera kurser för brandsyneförättare hava varit anordnade av Stockholms, Jönköpings, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Västmanlands läns Brandkärsförbund och Skånska Brandkärsförbundet. Till dessa kurser, som bevisats av över 200 deltagare, har Riksförbundet lämnat ett bidrag av sammanlagt kronor 2.200:—. Litteratur har dessutom gratis utdelats till kursdeltagarna, dels av Riksförbundets egna broschyurer dels av från Brandskyddsföreningen inköpt litteratur till ett sammanlagt värde av över 800:— kronor.

Inom de flesta län har en eller flera brandbefälsdagar varit anordnade. Antalet deltagare i dessa överstiger 1.700.

Kårererna.

Antalet anslutna kårer uppgick den 31 december till 2.319, vilket innebär en ökning med 29 kårer. 43 kårer hava under året tillkommit och 14 kårer hava avgått.

Litteratur.

Försäljningen av litteratur har under året varit betydande. Flera broschyurer, några först efter omarbetning, ha utkommit i nya upplagor, såsom "Om brandchefens skyldigheter och rättigheter enligt den nya brandlagstiftningen" i 1.000 ex., "Lagar och förordningar om eldfarliga oljor och explosiva varor" i 3.000 ex., "Slangar" i 1.000 ex. och "Eldsläckningsräkningar" i 1.000 ex. För närvarande omarbetas dessutom "Utbildningsreglemente för brandkärer".

Konsulentverksamheten.

Den 23 och 24 oktober ägde konsulentmöte rum i Stockholm. Vid mötet hölls följande av livliga diskussioner åtföljda föredrag:

Brandkapten C. Bergström: "Planerade vattenledningars kapacitet för eldsläckning i mindre samhällen" och "Skorstensfejares möjlighet att sota utan stegar och sotarluckor"; Major G. Dyhlén: "Mönsterlektion med film och bildband"; Kapten E. Gillner: "Lagar och förordningar"; Brandchef S. Hultman: "Eldsläckningsavtal"; Ingenjör Knutsson-Eek: "Behandling av gasbehållare vid eldsvåda". Dessutom demonstredes av Brandchef E. Lindgren hur ett konsulentbesök kan läggas upp vid en industribrandkär. Det till konsulenter och ett antal brandchefer utsända frågeformuläret genomgicks. En diskussion med brandredskapsfirmorna om utställningar och demonstrationer av brandmateriel vid årsmötena förekom även. Genomgång av AB Gasaccumulators fabriksanläggningar och utställningshall ägde också rum.

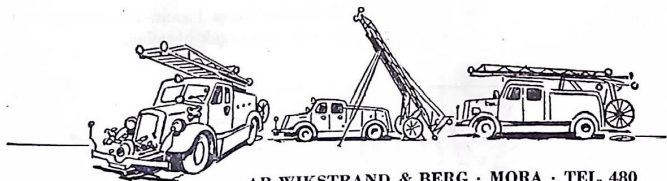

KARLSTADS BRANDKÅR

använder **WI-BE** stegen

Karlstads Brandkår har monterat en WI-BE-stege typ GGF-22 på en av sina senaste brandbilar. Stegen är en helsvetsad stålörnsstege med en max. höjd av 22 m. Godkänd av Kungl. Arbetarskyddsstyrelsen.

För brandkårsbruk ha vi även ett flertal andra stegtyper, av vilka vi speciellt vilja framhålla våra skarvstegar av lättmetall. — Begär offert.

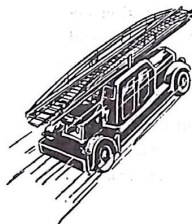
AB WIKSTRAND & BERG · MORA · TEL. 480

TELESIGNAL

BRANDTELEGRAF

Ett 100-procentigt säkert, snabbt och prisbilligt alarmeringssystem för kommunal- och industribrandkårer. Ett effektivt alarmsystem för såväl små som medelstora brandkårer.

- Central — skåp — klockor — linjer äro vilströmskontrollerade.
- Sifferindikering på centralapparaten anger alarmplatsen.
- Avbrott, avledning o. kortslutning hindrar ej alarmering.
- Automatisk uppringning av brandmännen vid larm.
- Automatiska brandalaranläggningar kunna anslutas.
- Särskilda alarm- o. kontrollanordningar kunna anslutas.
- Brandskåpen ha tryckutlösning och äro lätta att larma.
- Brandskåpen äro gjutjärnskapslade och tåla väder och vind.
- Brandskåp och klockor ligga i samma entrådiga slinga.
- Låga apparat- och montagekostnader.

AB Telesignal

Ormsbergsvägen 5, Gröndal,

Stockholm

Tel. 45 96 60, 45 96 61

Av Riksförbundets konsulenter samt konsulentbiträden ha under året avlagts besök vid brandkårerna, vanligen i samband med övningar, samt lämnats råd och anvisningar vid sammanlagt 1.939 tillfällen. Kontroll av motorsprutorna har skett vid c:a 500 brandkärer.

Arbetskommissionen.

Arbetskommissionen har utgjorts av brandchef N. Grönvall, ordförande, kapten A. Ekberg (till 16 maj), sekreterare A. Hegen (fr. o. m. 16 maj), sekreterare, brandchef B. Hermanson, brandchef E. Ström (t. o. m. 31 aug.) och såsom t. f. ledamot efter 1 sept. brandchef B. Thorell. Kommissionen har under året haft 4 sammanträden. Härtill har kommissionen varit representerad med fyra ledamöter vid ett sammanträde med SMS specialkommitté nr 36 "Brandskyddsmateriel" och med en ledamot i tre underkommittéer för standardisering av pytspumpar, sugslangkopplingar och kemiska eldsläckningsapparater.

Ett meddelande nr 30 angående lagar, förordningar, litteratur m. m. har utgivits. Två bildband med tillhörande texthäfte avseende utbildningsdetaljer har under året färdigställts. Ytterligare bildband äro under utarbetande.

Riksförbundets ekonomi.

Från försäkringsinrättningarna influerna 10 % av lämnade släckningsbidrag har ökats något under året, trots att brandskadorna minskat. Bidragen har uppgått till kronor 94.206:65, varav till Riksförbundet influerats kronor 47.607:61 för för-

delning mellan samtliga brandkårsförbund.

Beträffande Riksförbundets ekonomi i övrigt hänvisas till bilagd redogörelse från förbundets kassaförvaltare. Förbundet har hos Kungl. Maj:t anhållit om ett statsanslag för budgetåret 1951/52 å kronor 5.000:— vilket anslag även upptagits i statsverkspropositionen.

Tidskriften.

Förbundets publikation "Brandkärstidskrift" har under året utkommit med 12 nummer. Ökade kostnader ha under året nedlagts på tidskriften. Upplagan har under 1950 avsevärt ökats och uppgick vid årsslutet till 9.900 ex. Som redaktör och ansvarig utgivare har tjänstgjort till den 1 juli kapten Allan Malmquist och efter nämnda datum kapten A. Ekberg. Genom expeditionen har utbyte av tidskrifter ägt rum med Brandskyddsföreningen i Finland, Dansk Brandinspektör Forening, Dansk Brandværnkomité, Die Österreichische Feuerwehr, Firemen, Fire Protection, Djurvännernas Tidning, Folk och Försvar, Gjallarhornet, Hemvärnet, Kontakt med Krigsmakten, Nederlandsche Vereniging van Brandweercommandanten, Norsk Brandvern Forening, Oslo Brandkorps Forening, Riksluftskyddsförbundet, Securit  et prevention du feu, Svenska Brandskyddsföreningen, Svenska Försäkringsbolags Riksförbund, Svenska Landskommunernas Förbund, Svenska Röda Korset, Svenska Stadsförbundet, och Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund.

Stockholm i februari 1951.

Bo Hammarskjöld.

/ *Arne Hegen.*

T A B L Ä

över Svenska Brandkårernas Riksförbunds ekonomiska
ställning den 31 december 1950.

Ingående Balansräkning den 1 januari 1950.

<i>Tillgångar:</i>		<i>Skulder:</i>	
Kassa	0:—	Allmänna Brandförsäkringsverkets	
Inventarier	0:—	gåvofond	25.000:—
Propagandamateriel	0:—	Tidskriften	4.250:—
Filmen	0:—	"100.000:— kr.-anslaget"	34.450:—
Broschyrer	0:—	Diverse räkningar	6.241:—
Obligationer	25.000:—	Släckningskostnadsbidrag	51.202:95
Tidskriften	6.300:—	Balanserade medel	39.663:69
Bankräkningar	129.507:64		
	<u>Kronor 160.807:64</u>		<u>Kronor 160.807:64</u>

Vinst- och Förlusträkning den 31 december 1950.

<i>Utgifter:</i>		<i>Inkomster:</i>	
Sekreterarens lön och expeditjonsbiträde	21.867:70	Kåravgifter	23.280:—
Pensionskostnader	5.611:43	Personliga avgifter	624:—
Styrelse och revisorer... 4.149:70		Broschyrer	8.152:57
Sekreterarens resor..... 6.041:15		Räntor	3.708:19
Porton och frakter..... 2.447:76		Anslag:	
Trycksaker och skrivmateriel	1.518:70	Statsanslag	5.000:—
Expeditionskostnader ... 3.475:89		Bidrag från förs.-bolag 34.728:34	39.728:34
Inventarier	284:75	"100.000:— kr.-anslaget":	
Diverse utgifter	4.049:98	Balanserat från föregående år ..	34.450:—
Medaljer och diplom .. 4.637:22		Släckningskostnadsbidrag:	
Brandbolagens plakett ... 949:69		Från föregående år balanserade bidrag	51.202:95
Skatter	1.023:—	Under året influtna bidrag	47.607:61
Arbetskommissionen	2.289:75		98.810:56
Utredningar	190:16		
Tidskriften	8.893:82		
Konsulentverksamh., konsulentmöte	4.824:80		
Stipendier	1.500:—		
"100.000:— kr.-anslaget":			
Utbet. som bidrag t. lokala förb. f. anskaffad utrustning f. pumpkontroll och slangprovning	150:—		
Balanserat	34.300:—		34.450:—
Släckningskostnadsbidrag:			
Till kursverksamheten... 8.437:—			
Utbet. t. lok. förbunden.. 38.496:63			
Balanserat	51.876:93		98.810:56
Obligationer, avskrivning	800:—		
Balanserade medel, årets överskott	937:60		
	<u>Kronor 208.753:66</u>		<u>Kronor 208.753:66</u>

Utgående Balansräkning den 31 december 1950.

<i>Tillgångar:</i>		<i>Skulder:</i>	
Kassa	0:—	Allmänna Brandförsäkringsverkets	
Inventarier	0:—	gävfond	25.000:—
Propagandamateriel	0:—	Tidskriften	4.485:—
Filmen	0:—	"100.000:— kr.-anslaget"	34.300:—
Broschyrer	0:—	Diverse räkningar	6.277: 74
Obligationer	24.200:—	Släkningskostnadsbidrag	51.876: 98
Tidskriften	9.500:—	Skatter	284:—
Bankräkningar	129.074: 96	Balanserade medel	40.601: 29
	<u>Kronor 162.774: 96</u>		<u>Kronor 162.774: 96</u>

Stockholm den 31 december 1950.

G. Bylund.

REVISIONSBERÄTTELSE.

Undertecknade, som utsetts att granska Svenska Brandkårernas Riks-förbunds räkenskaper för verksamhetsåret 1950, hava denna dag fullgjort detta uppdrag och få härmed avgiva följande berättelse.

Räkenskaperna äro förda med största noggrannhet, fullständigt verifera- och i allt överensstämmande med däröver upprättad vinst- och förlust- samt utgående balansräkning.

Räkenskaperna äro kontrollerade av särskild siffergranskare.

Vi hava tagit del av Centralstyrelsens protokoll och hava däremot intet att erinra.

Då revisionen i övrigt ej givit skäl till anmärkning, få vi tillstyrka ansvarsfrihet åt såväl styrelse som kassaförvaltare för den tid revisionen omfattar.

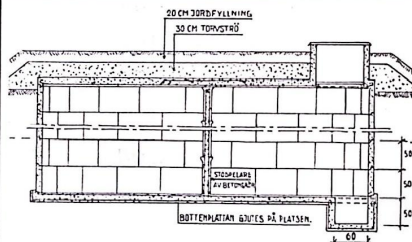
Stockholm den 13 mars 1951.

*Ivar Magnusson,**Arne Amell,*

Inkomst- och utgiftsstat för år 1951 för Svenska Brandkårernas Riksförbund.

Balanserade medel	40.601:—	Avlöning till sekreterare och expeditionsbitråde	27.000:—
<i>Egna inkomster:</i>		Pensionskostnader	8.000:—
Brandkårsavgifter, enskilda medlemsavgifter, försäljning av litteratur, räntor och diverse inkomster	37.000:—	Övriga utgifter för expedition och kassa, kostnader för konsulent utan distrikt, för propaganda och samarbete med Brandskyddsföreningen och andra korporationer, även som styrelsens och sekreterarens reseersättningar m. m.	33.000:—
Avkastning från Brandverkets gåvofond	900:—	Arbetskommissionen	1.500:—
<i>Bidrag:</i>		Diverse utredningar	2.000:—
Statsbidrag	5.000:—	Fidskriften	9.000:—
Bidrag från brandförsäkringsinrättningar*)	35.000:—	Konsulentverksamheten	7.000:—
Från föregående år balanserade släckningskostnadsbidrag från brandförsäkringsinrättningar ...	51.876: 93	Av 1950 års släckningskostnadsbidrag disponeras:	
"100.000:— kr.-anslaget":		Till lokala kurser	20.563:—
Från föregående år balanseras..	34.300:—	Till fördeln. på de lokala förbunden	30.607: 61
		Balanseras	706: 32
		Av "100.000:— kr.-anslaget" disponeras:	51.876: 93
		Bidrag till lokala förbund för anskaffad utrustning för pumpkontroll och slangprovning	4.300:—
		Balanseras	30.000:—
		Till stipendier för yrkesutbildning att disponeras av V. U.	1.500:—
		Balanserade medel	29.601:—
	<u>Kronor 204.777: 93</u>		<u>Kronor 204.777: 93</u>

*) Anm.: Lokala bolag bidraga till läns- eller provinsbrandkårsförbund med belopp, som beräknats motsvara c:a 70.000:— kronor.

**Monteringsklara branddamm
med tak av betong.**

BRANDRESERVOARER

av monteringsklara betongdetaljer.

Låg anläggningskostnad.

Godkänd av Statens Brandinspektion
för erhållande av statsbidrag.

Tranemo Cementvaru AB

Tranemo

Tel. 701 50

(Svenljungaområdet)

CALMUS KONTROLLSTATIV

(pat. sökt)

möjliggör en ständig, effektiv kontroll av Edra kolsyresnöapparater

Kontrollstativ
för typerna 1 1/2 och 3

Varje man kan varje ögonblick konstatera om brandberedskapen är fullgod.

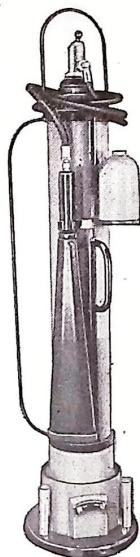
Högsta säkerhet för funktion.

Sparar tid och arbete.

Skapar ordning.

B
E
G
Ä
R

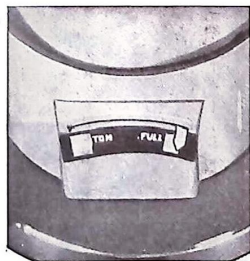
O
F
F
E
R
T

Kontrollstativ
för typerna 6, 8 och 10

Liggande arbetsläge
= rätt arbetsläge
Lätttransporterad enmansapparat

En visare markerar
"FULL" - "TOM" och
mellanlägen

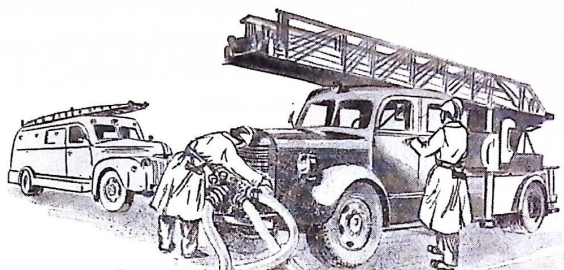
AKTIEBOLAGET CALMUS

ERIKSBERGSGATAN 38

STOCKHOLM

Tel. 20 10 21, 20 10 32

Automatiska kolsyreanläggningar — Automatiskt brandalarm

I mer än 90 år...

har brandmän runt om i landet förlitat sig på
Jonsereds brandslang — som motsvarar förtroendet.
Noggrant utvald råvara. Specialbehandling av garnet
mot röta. Rundvävning samt fortlöpande noggrann kontroll...
allt detta garanterar att varje slanglängd håller av
Svenska Brandkärernas Riksförbund fastställda fordringar betr. lätthet och sprängningstryck.
Begär **Jonsereds llneslang** med 2
blå ränder — svensk produkt
av högsta kvalitet.

Jonsereds
där tradition förenas med modern teknik

**JONSEREDS FABRIKERS AKTIEBOLAG • JONSERED
GRUNDAT 1833**

Auktoriserade
återförsäljare:

BRISSMANS BRANDREDSKAP, Halmstad
A. B. HENRIKSSONS BRANDREDSKAP, Stockholm - Göteborg - Malmö - Sundsvall
ODENIUS A.-B., Göteborg • A.-B. PUMPINDUSTRI, Göteborg - Stockholm - Malmö

Kolsyra som släckningsmedel

Av ingenjör Bror Funck.

Under ovanstående rubrik lämnade vice brandchefen B. Jadö i denna tidskrift (nr 2/1951) en allmän orientering om kolsyra samt vissa riktlinjer för projektering av stationära kolsyreanläggningar på utryckningsfordon. Några av de lämnade uppgifterna och synpunkterna kunna förtjäna en utvidgning, eftersom kolsyran hör till de mera omdebatterade släckningsmedlen.

Släckningsverkan.

Sålunda omnämnes ofta kolsyrans kylande förmåga som verksamt bidragande orsak till effektiv släckning. Hur är det i verkligheten med detta påstående? Svaret på frågan erhålles enklast genom jämförelse med ångbildningsvärmets mellan kolsyra och vatten. För omvandling av 1 kg 100° vatten i ångform vid 760 mm Hg krävs i runt tal 540 kilogramkalorier (Kal). Vid besprutning av brinnande föremål med vatten tages denna värmemängd från föremålet, som därför nedkyles. Ångbildningsvärmets vid samma tryck för kolsyra ligger vid omkring 90 Kal och är sålunda omkring 1/6 av vattnets. För att erhålla samma kylande effekt med kolsyra som med vatten erfordras följaktligen 6 gånger större kvantitet av det förra medlet.

Kolsyresnön är porös och dålig värmeledare med ett smältningensvärme av 44 Kal/kg. Eftersom fruset vatten har ett smältningensvärme av 80 Kal/kg, erhålles samma kylningseffekt vid dubbel mängd kolsyra.

Göres slutligen jämförelse mellan kolsyregasens och vattnets specifika värme framgår, att det senare är c:a fem gånger större än det förra. Det nämnda må vara tillräckligt för att belysa kolsyrans ringa kylande förmåga i förhållande till vatten. Generellt kan sägas, att kolsyrans släckningsförmåga ligger enbart i kvävning. I vissa situationer kan emellertid kylningseffekten medräknas.

När vice brandchef Jadö anser, att den bästa släckningseffekten uppnås, om så mycket som möjligt av kolsyran övergår i fast

form, är detta en sanning med modifikation. För stort avseende har härvid lagts på den kylande effekten. Handeldsläckarens arbetsprincip ligger nämligen huvudsakligen i utblåsning, parad med kvävning, där kolsyresnös primära uppgift är att vidmakthålla kolsyrekoncentrationen. Den moderna handapparaten överlägsenhet gentemot sin föregångare ligger också i den pr tidsenhet stora utströmningsmängden kolsyra, varom mera under rubriken "Handeldsläckare".

Kolsyrebehovet vid släckning i slutna rum med fast installation beräknas här i landet liksom i Tyskland till 50 % av luftkubens nettovolym. Säker släckning ernås även med den av herr Jadö angivna fyllnadsgraden 25 %, men händelserna vid en brand äro oberäkneliga, varför den högre koncentrationen bör komma ifråga. I Schweiz anser man dock, att 35 % är tillräcklig koncentration. I vissa fall räknar man dock med högre värden.

Handeldsläckare.

Den gamla kolsyresnöapparaten, försedd med cylindriskt snörör och rattventil, har många misslyckade släckningar på sitt samvete. Orsaken härtill ligger dels i ringa utströmningsmängd pr tidsenhet, dels i rattventilen, vilken ej medger snabbt öppnande för gasen.

Den moderna apparaten med snabbventil och koniskt snörör med tillplattad öppning är vida överlägsen sin föregångare. Snabbventilen tillåter ögonblickligt fullt pådrag, varvid risken för frysning i ventilloppet eliminerats. Utströmningsmunstyckets ökade area tillåter en utströmningsmängd av c:a 1/3 kg gas pr sekund. Genom det koniska tillplattade snöröret erhålles en slagkraftig och ändamålsenligt utbredd gasström.

Materialet i snöröret behöver inte vara av isolerande karaktär. Snörör av isolerande material är avsett för användning inom elektriska anläggningar, där risk för spänning förefinnes. För andra användningsområden

kan snöröret mycket väl utformas i aluminiumplåt o. s. v. Snögenereringen sker nämligen på så sätt, att gasen under expansionen i röret förhindras blanda sig med luften. Den vid expansionen uppkomna nedkylningen kvarstår sålunda temporärt i röret, medförande gasens övergång i snöform.

Såväl i Tyskland som i Schweiz tillhandahålles större handeldsläckare försedda med snörör, vilket efter behag avger antingen kolsyresnö eller enbart gas. Omställningen till den senare formen sker med ett enkelt tûmvred, varvid ett förlängningsrör tillkopplas utströmningsmunstycket. Kolsyregasen expanderar därvid i snörörets mynning.

Anledningen till denna uppdelning i dels snö, dels gas är beroende på skillnaden i släckningseffekten vid olika tillbud. Det anses sålunda konstaterat, att snö är lämpligast vid brand i eldfarliga vätskor, oljor, kemikalier samt i elektriska maskiners lindningar. Kolsyregasen däremot har sin största effekt mot brinnande, utströmmande gaser samt även i elektriska anläggningar.

Stationära installationer på utryckningsfordon.

Den stationära anläggningens kapacitet blir i första hand beroende av disponibelt utrymme på fordonet. Vid bedömningen måste även angelägenhetsgraden få göra sig gällande. Tänkbart är, att den senare nödvändiggör anskaffning av släpkärra för kolsyrebatteriets transport.

Den stationära installationen skall naturligtvis vara överlägsen handapparater inte blott ifråga om kapacitet utan även effekt. Om möjligt bör kapaciteten inte understiga 40 kg laddning. Med sannolikhet är det klokast att räkna med den dubbla mängden eller 80 kg.

Batteriet uppdelas på lämpligt antal tuber, minsta enhet dock 20 kg. Varje tub skall vara försedd med snabbventil. Till den gemensamma uppsamlingsledningen kopplas två slangledningar, var och en försedd med ett snörör. Härigenom beredes möjlighet för insats med två man. Totala slangledningen bör inte överskrida 50 m.

Snöröret beräknas för ungefär 1/2 kg gas pr sek. Av naturliga skäl bör röret vara

slagkraftigare än handeldsläckarens.

En fråga, som kan bli föremål för diskussion, är tubplaceringen på utryckningsfordon. Här förbigås problemet, huruvida kolsyrebatteriet skall placeras akteröver eller omedelbart bakom manskapshytten etc. Det väsentliga är, om tuberna skola vara stående eller liggande.

Stående tuber torde i de flesta fall omöjliggöra pådrag från marken. Batteriets tyngd medför, att tuberna böra koncentreras omkring fordonets längdaxel. Montagesättet inverkar på tyngdpunktsaxelns läge. Fördelen med stående tuber ligger i ett bekvämt utbyte av desamma.

Liggande tuber inverkar ringa på fordonets tyngdpunktsaxel samt medgiva bekvämt pådrag från marken. Fordonets säkrare gång och en bättre beredskap torde uppväga nackdelen av besvärligare utbyte av tömda tuber.

För att garantera flytande kolsyra från liggande tuber vid sned uppställning av fordonet föreslår vice brandchef Jådö införandet av stigarrör med böj. Anordningen är bra, men som herr Jådö mycket riktigt anmärker, måste tuberna märkas för rätt montage. Antag emellertid, att kolsyretuben ligger med längdaxeln i rätt vinkel mot fordonet, och att detta är uppställt i sluttning. Sedan större delen av kolsyrenehålet har förbrukats i tuben, blir då följden den, att stigarrörets ände kommer ovanför vätskeytan. För att gardera sig mot en sådan eventualitet måste stigarröret i den övre delen vara försedd med kulle eller liknande anordning, som tvingar mynningen under vätskeytan på grund av tyngdkraftens inverkan. Som en extra försiktighetsåtgärd rekommenderas montage av tuben med c:a 10° lutning mot underlaget.

Kolsyrans giftighet.

Risken för medvetlöshet är ringa, enär gasen i stark koncentration förnimmes genom retande lukt och syrlig smak. En koncentration av 1 % föredrages utan besvär. Vid högre värden inträder obehag och vid c:a 6 % medvetlöshet.

Kolsyran är icke giftigare än vatten. Vid drunkningstillbud gäller det att befria den förolyckade från det kvävande medlet näm-

ligen vatten och igångsätta konstgjord andning. Förhållandet är likartat vid inandning av för stark koncentration kolsyra. Några förändringar i organismen inträder ej. Ventilation av lungorna medelst konstgjord andning är tillräckligt för att återkalla den medvetlöse till liv.

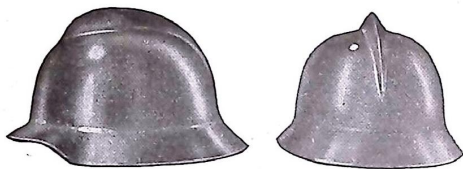
Sammandrag.

Utöver vad vice brandchefen Jädö omnämnde kan tilläggas önskvärdheten av övning i släckning med kolsyra. Alla släckningsmedel kräva en viss teknik vid hand-

havandet för gott resultat, och detta gäller även för detta fall. Härtill kommer, att funktionstiden är relativt kort, varför onödig tidsspillan kan äventyra resultatet.

Kolsyra är visserligen ett dyrbart släckningsmedel. Med tanke på frånvaron av biverkningar kan emellertid i realiteten en släckning med kolsyra bli billigare än med något annat medel.

Till sist en viktig sak: Glöm ej bort risken för återantändning! Lämna därför inte en till synes avsläckt brand utan tillsyn, det kan hämnna sig!

C:a 30.000 hjälmar sålda sedan 1938. Finnas för omgående leverans. Sändas kostnadsfritt till påseende. — Gamla hjälmar kunna även förses med den nya inredningen och ompuleras.

Brandbilar och all övrig brandmaterial till lägsta priser.

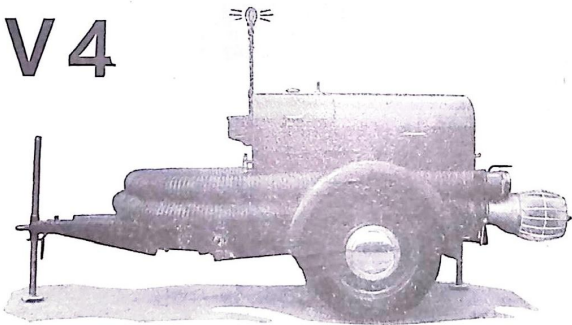
BRISSMANS BRANDREDSKAP, Inneh. f. Brandmäst. F. Brissman, Halmstad. Tel. 3333

NYHET FRÅN BRISSMANS

Lättmetallshjälm med ställbar inredning

Storleken kan ändras upp till 3 cm. på ett par minuter. Mjuk anliggningsrem som passar alla huvudformer och håller hjälmen stadigt på huvudet utan att trycka. Hjälmen är helt krymp- och rostfri. *Patentsökt.* Våra lättmetallshjälmar har 3 gånger bättre värmskydd än lackerade stålhelmar.

RV4

En lättare, effektivare motorspruta,

med 4-cyl. Volvomotor,

ger 1200 l/min vid 9 kg/cm².

Wilh. Rubergs Fabr. AB., Långebro

Tel. Kristianstad 101 74 - 101 78 - 162 78

Halmstackar och lantgårdar

12-metersavståndet räddar stora värden

Av brandförsvarets män i alla läger hälsades en gång med största tillfredsställelse tillkomsten av den bestämmelse, som föreskrev ett visst minimiavstånd, 12 meter, mellan halmstackar och byggnader.

Efter endast ett fåtal år från tillkomsten av stadgan upphävdes emellertid denna skyldighet på framställning av främst vissa landsbygdens målsmän.

Har då det tidigare föreskrivna minimiavståndet någon gång visat sig fylla kravet för förhindrande eller fördröjande av antändning av byggnader på grund av brinnande halmstackar?

Den frågan klarlägges genom nedanstående redogörelse över en i februari 1951 timad landseldsvåda inom Södermanlands län.

Onsdagen den 14 februari 1951 kl 15.15 nåddes Vingåkers municipalsamhälles borgarbrandkår av meddelande att eldsvåda utbrutit vid Söderspångas gård i V. Vingåkers socken. Kl 15.18 utryckte en släckningsavdelning på 1 befäl och 7 man med 1 brandbil utrustad med vattentank på 700 lit. och frontmonterad pump samt 1 bogserbar motorspruta. Kl 15.25 var släckningsavdelningen framme vid eldsvådeplatsen. Körsträckan uppgick till 4,5 km. Total tid från erhållet

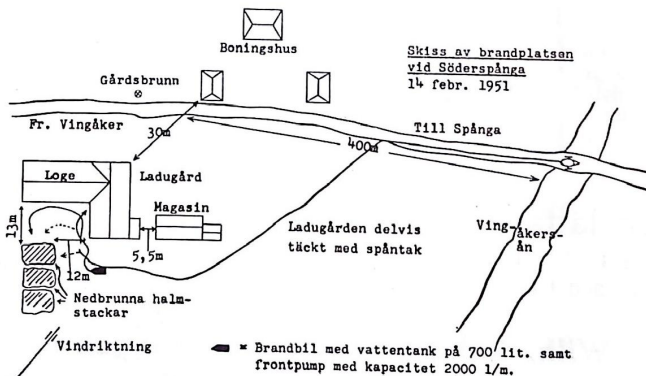
meddelande till framkomst var 7 minuter. Brandorsaken var minderåriga barns lek med tändstickor.

Vid brandkårens framkomst stod den mittersta halmstacken i full brand, och elden spred sig sedan mycket snabbt till de båda andra intilliggande stackarna.

Släckningsledaren, brandchefen Fasth, handlade fullt brandmannamässigt riktigt, i det han verkställde första angreppet med vatten från brandbilens vattentank och frontpump. Därmed avkyldes väggar och tak till ekonomibyggnaderna som lågo resp. 12 och 13 meter från de brinnande halmstackarna och mitt i vindriktningen. Denna vattengivning kunde pågå under c:a 9 minuter. Den bogserbara motorsprutan placerades vid bron över Vingåkersån, c:a 400 m. från brandplatsen. Från denna spruta utlades grovslang mot eldstället (se skissen över brandplatsen).

När vattnet i det närmaste var slut i tankbilen, erhöll släckningsledaren meddelande att den bogserbara motorsprutan stannat. Ett vid närmare undersökning förklarligt missöde hade inträffat.

En hastig framkörning verkställdes då med tankbilen till bron och där överkopplades grovslangarna från den bogserbara

sprutan till den frontmonterade bilpumpen. Denna framkörning och slangomkoppling uppskattades till 3 minuter.

Med den vattenbegjutning som verkställt tidigare från tankbilen voro ekonomibyggnadernas väggar och tak ännu så avkylda, så att tidsförlusten 3 minuter i detta speciella fall icke spelade någon avgörande roll för släckningen.

Här föreligger alltså ett tydligt exempel på det utomordentliga värde ett ordentligt avstånd mellan halmstackar och byggnader utgör.

Om vid denna eldsvåda avståndet mellan halmstackar och ekonomibyggnader varit mindre än 12 meter, exempelvis 8 à 6 meter, hade det med all säkerhet varit omöjligt för brandmännen att kunna uppehålla sig på det fria området mellan ifrågavarande objekt. Med största sannolikhet hade i senare fallet ekonomibyggnaderna varit tillspillogivna med brandskador på c:a 150.000 à 200.000 kronor. Nu uppstodo inga andra skador än de uppbända halmstackarna.

Genom upphävandet av det obligatoriska stadgandet ang. minimiavstånd från halmstackar till byggnader lämnades de kommunala myndigheterna möjlighet att få dessa bestämmelser utbrutna ur sina brandordningar. I Södermanlands län har glädjande nog endast ytterst få kommuner begagnat sig av denna möjlighet. Framsynta och klartänkta kommunalmän ha insett betydelsen av den form av brandförsvar, som halmstackarnas placering, i förhållande till bebyggelse, i verkligheten innebär. Följaktligen kvarstår bestämmelserna ang. halmstackars placering i allra största utsträckning i kommunernas brandordningar här i länet.

Det är att hoppas att samma framsynthet och klartänkthet som tidigare visats får ett framträdande rum när de nya brandordningarna för storkommunerna skall uppgöras.

Mauritz Ejdervik.

Red. bereder gärna plats för fler redogörelser för lantgårdseldsvådor, där "12-metersavståndet" visat sig vara av värde.

DEN VÄLKÄNDA SKUMVÄTSKAN
SCHAUMGEIST FINNES ÅTER
I MARKNADEN

LUCEMA AB

NYBROKAJEN 7, STOCKHOLM - TEL. 21 00 38, 21 09 26
GENERAIREPRESENTANT FÖR SVERIG

Ordet fritt

Svenljunga-branden

Få bränder under de senare åren har väl som svenljungabranden beskärts äran att genljuda i svensk press och radio. Man tycker att det mesta beträffande branden vid det här laget borde vara sagt och det kanske det är. Trots detta skulle jag gärna vilja ta lite utrymme i tidningen och tid för läsaren i anspråk för att klarlägga en del saker i samband med denna brand.

Branden började omkring kl 0230 och fick enligt flera ögonvittnens utsago ett mycket snabbt förlopp redan från början. Redan några minuter efter larmet lär branden ha brutit genom yttertaget, sprängt fönster m. m. och i den stora träbyggnaden fått riklig näring och således visat den begynnande storbrandens typiska särdrag.

Inom kort var hela den stora träbyggnaden norr om brandmuren ett enda flammmande bål och släckningsarbetet måste från början inriktas rent defensivt. Det gällde att hindra branden att gå över brandmuren och att skydda omkringliggande civilbebyggelse. Det sista lyckades men inte det första!

Brandmuren visade sig efter branden ha varit behäftad med en del svagheter. Den var försedd med enkla branddörrar — delvis utförda som skjutdörrar, som tyvärr satt på den från branden vettande sidan av brandmuren. Vidare funnos en del rörganomföringar, som kan ha bidragit till brandens spridning. Med hänsyn till den starka gasutveckling, som uppstår under en brand som denna, kan man räkna med att varje liten öppning i muren blivit en "blåslampa".

Svenljunga brandkår är visserligen en väl sammansvetsad enhet (om någon genom pressens uppgifter bildat sig en annan uppfattning, så är den felaktig!), men den kunde omöjligt räcka till att skydda och bevaka brandmuren i alla skrymslen och vrår och dessutom hindra antändning av kringliggande bebyggelse. Det stod mycket snart klart för brandchefen Bowald, att hjälp behövdes — inte för att hålla brandmuren, ty den var snart kringgränd — utan för att be-

mästra eldsvådan i sin helhet. Fem brandkårer kallades — Kinna, Tranemo, Uddebo, Borås och Strömsfors — och anlände ungefär samtidigt efter c:a 45 minuter.

Huvudförvarslinjen skulle läggas i höjd med en nyare tillbyggnad av betong och förhindra att denna del antändes.

Det visade sig snart att med den samlade slagkraft, som nu kunde sättas in hade man möjlighet att flytta fram begränsningslinjen och "skära av" eldsvådan inne i trä-

Komplexet norr brandmuren är redan nästan nerbränt; branden lider mot sitt slut.

byggnaden (eller rättare sagt *träbyggnader*na, eftersom det rätteligen var ett flertal sinsemellan hopbyggda "långor" av en och två våningars höjd). God hjälp fick man av en vattenkanon, som placerades på andra sidan Ätran, där den fick ett fritt och bra skottfält.

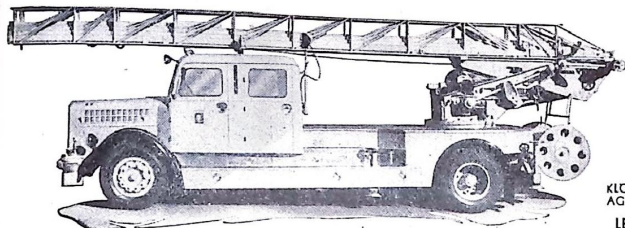
Omkring kl 0530 var branden under kontroll. Skadorna blev helt naturligt mycket stora, men inskränkte sig dock till *något över en tredjedel* av fabrikskomplexets totalvärde.

Detta om själva branden!

Av uppgifter i tidningarna och radion kan man lätt få den uppfattningen att alarmanordningarna i Svenljunga skulle vara dåliga! Det kan därför vara skäl att dröja något vid de larmmöjligheter, som stod till buds.

I samhället fanns för brandmännens alarmering, *dels* en s. k. uppringningssslinga med c:a 25 larmklockor i brandmännens bostäder och *dels* en tyfon, som kunde utlösas från brandstationen. Den brunna industrien var därjämte utrustad med automatiskt brandalarmering, som var så anordnad, att larm

V Ä R L D S M Ä R K E T MAGIRUS MASKIN STEGAR

KLOCKNER - HUMBOLDT - DEUTZ
AG WERK ULM - DONAU

LEVERANSER 1949-1951

Stockholm: 3 st. 30 m. stighöjd
Göteborg: 1 st. 26 m. stighöjd
Malmö: 1 st. 30 m. stighöjd
Norrköping: 1 st. 30 m. stighöjd
Solna-
Sundbyberg: 1 st. 25 m. stighöjd
Karlstad: 1 st. 30 m. stighöjd
Trollhättan: 1 st. 25 m. stighöjd
Östersund: 1 st. 26 m. stighöjd
Sandviken: 1 st. 25 m. stighöjd

EN AV STOCKHOLMS BRANDKÄRS NYA MAGIRUSSTEGAR PÅ SCANIA-VABIS CHASSI

L U C E M A A B

GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE

NYBROKAJEN 7 - STOCKHOLM - TELEFON 2100 38, 2109 26

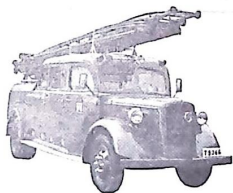
BRANDBILAR — AMBULANSER

och SPECIALFORDON för BRANDKÄREER byggs vid
vår karosseriverkstad i önskat utförande.

Försäljning av alla slags förekommande brandredskap.

Tillverkning av: Slangväskor, slanglådor och vattentankar m. m.

(Begär offert!)

BRANDSKYDDSTEKNISKA BYRÅN, KALMAR

Ulfeldsgatan 16

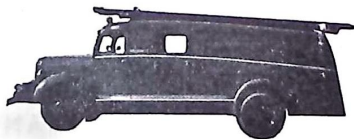
Tel. 129 76 - verkst. 161 76

Brandbil modell BRISSMAN, med svängt, bakåtlutande tak,

plats för 800 meter slang, tank om 800 liter, 2000 min/lit. frontpump. Levereras kompletta med chassi och pump eller byggs på egna chassi. Leveranstid för närvarande c:a 3 månader.

Billiga priser.

Begär offert.

BRISSMANS BRANDREDSKAP

HALMSTAD

Telefon 3333

FRISKLUFTSMASKEN

har många fördelar

Bicapa friskluftmasker kan med fördel ersätta koloxid- och syrgasmasker. Bäraren av friskluftmasken tillföres andningsduglig luft genom en armerad luftslang, vars fria ände placeras i friska luften.

Friskluftmasken fordrar ingen eller mycket liten övning för bäraren.

Friskluftmasken har praktiskt taget inga detaljer som förbrukas och är därför billig i användning.

Friskluftmasken är lätt att bära och hindrar ej arbetet.

Slanglängder upp till 25 meter kan användas utan att andningsmotståndet blir för stort.

Friskluftmasken är förvarad i en ny, praktiskt inredd förvaringskoffert och är alltid färdig att tagas i bruk.

Ni får veta mer om friskluftmasken genom att rekvirera vårt nya specialprospekt.

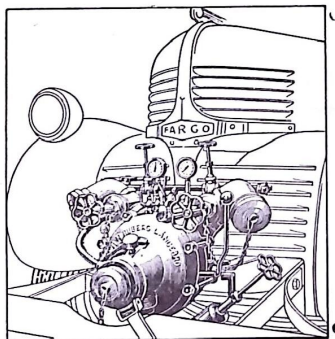

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB

Kaptensgatan 6 STOCKHOLM Tel. 67 91 30 (växel)

FRONTPUMPAR

för upp till 2000 m/lit.
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakuering, olje-
kylning och synkr. kopp-
ling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

LANGEBRO

Tel. Kristianstad 10174 och 10178

Statens Brandinspektion

Riksbrandinspektören har den 20 mars 1951 tillställt överståthållarämbetet och länsstyrelsen i samtliga län nedanstående skrivelse.

Beträffande eldning med stenkol

Inom landet sedan någon tid tillbaka rådande brist på koks har föranlett att andra slags bränslen i ökad omfattning kommit till användning. Bland dessa bränslen kan nämnas stenkol och stenkolsbriketter. I fråga om dessa bränslen innehålla brandordningarna i regel icke några föreskrifter om särskilda sotningsfrister.

Verkställda undersökningar har givit vid handen att eldning med stenkol och stenkolsbriketter även vid normalt god skötsel sotar mer än eldning med koks. Sålunda föreligger avsevärda risker för stora sotavsättningar i skorstenarna ävensom för besvärande tjäravsättningar på värme- och varmvattenpannornas eldytor i synnerhet om man arbetar med låg vattentemperatur.

I statens provningsanstalts tekniska meddelande nr 32 "om sotmängd och sots egenskaper med hänsyn till uppkomst av soteld" framhålles, att bl. a. "vedsot och stenkolsot äro lättare användbara och brännbara än sot från koks och antracit".

I detta sammanhang må även nämnas att statens bränslekommission — tekniska meddelande nr 30, januari 1951 — i samråd med Kungl. byggnadsstyrelsens värmetekniska avdelning utarbetat vissa råd i fråga om eldning med stenkol i kokspannor. Sålunda måste enligt ifrågasvarande råd eldning med stenkol i värmepannor ske på så sätt att endast små mängder kol åt gången införes, så att bränslat ligger i ett tunt skikt, om möjligt icke högre än omkring 1 dm. I annat fall uppstår häftig gasalstring i fyren, vilket, förutom andra olägenheter, medför stark sotbildning. Men sådan eldning är knappast möjlig i fastigheter utan särskilda Eldare, t. ex. i villor, och följden blir stark sotbildning med åtföljande risk för soteld.

Av vad nu sagts torde framgå att eldning med stenkol och stenkolsbriketter i värme- och varmvattenpannor, för vilka bränslen i regel särskilda sotningsfrister icke finnas fastställda, måste anses kräva tätare frister än som regelmässigt förekommer beträffande bränslena koks, antracit, olja eller därmed jämförligt bränsle. Sotningsfristerna böra enligt riksbrandinspektörens mening sålunda vara desamma som enligt fastställda brandordningar i varje särskilt fall gälla om eldning med ved, torv eller dylikt bränsle.

Riksbrandinspektören får anhålla, att länsstyrelsen ville fästa brandstyrelsernas uppmärksamhet på vad här ovan anförts.

från denna automatiskt utlöste larm även i brandmännens bostäder.

Genom att en del brandmän under årens lopp bytt bostad hade så småningom en "snedbelastning" uppstått på uppringnings-slingan och då dessutom just kvällen före branden en larmklocka blivit bortkopplad på ett ställe genom en tillfällighet, så larmades vid brandens utbrott endast fyra brandmän. Så snart dessa, som bodde ganska nära brandstationen, kommit ner till denna, förstod de att larmet inte fungerade ordentligt och utlöste tyfonlarmet.

En fördröjning av alarmeringen skedde således, men det är långtifrån säkert att denna fördröjning hade någon större inverkan på brandens förlopp. Som förut nämnts sprid sig nämligen branden mycket snabbt och detta är inte överraskande om man tar hänsyn till byggnadssätt m. m.

Det är däremot mycket förvånande att en person, som inte sett eldsvådans första utvecklingsskede och över huvud taget icke varit närvarande under hela branden, vågar franträda i radio och framkasta en förmodan, att OM larmet fungerat så skulle brandkåren ha hunnit till platsen i så god tid att det hela stannat vid ett tillbud! Ett sådant hade man nämligen haft på ett annat ställe i fabriken strax före jul.

Så löst motiverade påståenden bör absolut inte offentliggöras och i synnerhet inte via radion.

Det oegennyttiga arbete, som landsbyggdets brandmän av alla grader vid sidan om sin dagliga gärning lägger ner till brandskyddets fromma, är så stort och så betydelsefullt, att det inte får skadas genom överdriftiga påståenden.

Percival.

"STOP-CHUTE"

Liv- och säkerhetslinor

»DAVY» RÄDDNINGSLINAN
med två gördlar och
automatisk nedfirning;

»STOP-CHUTE» med en gördel
och automatisk
upprullning;

»LIV-KUSTOS» enkel och dubbel

BRANDREDSKAPSFIRMAN

ODENIUS

AKTIEBOLAG

"DAVY"

Ö. Hamngatan 16 — G Ö T E B O R G — Tel.: 13 69 85, 13 69 47, 13 15 96

Brandchefer

Har Ni tänkt på att skydda Edra egna anläggningar mot eldsvåda?

Senast i december 1950 drabbades en brandstation av eld.

Låt därför installera AUTOMATISKT BRANDALARM SYSTEM
TJEDER.

Vi utarbeta utan kostnad eller förbindelse för Er en offert, om vi
erhålla ritningar över de byggnader, som Ni önskar skyddade.

AUTOMATISKT BRANDALARM AB

Stockholm

MALMKÖPING
tel 338 växel

Göteborg

Av försäkringsbolagen godkänd anläggningsfirma

Bemärkelsedagar

50 år.

Den 29 april fyller brandchefen i Frillesås, A. Idegård, 50 år.

Idegård har tagit livlig del i arbetet inom brandförsvaret såväl inom den egna hemkommunen som i länet för övrigt. Han tillhör sedan flera år tillbaka styrelsen för Hallands läns Brandkårsförbund och är ordf. i länets brandbefälsförening.

Som tillgänglig människa har han vunnit många vänner såväl inom som utom det egna länet.

E. A.

4/5 Johansson, K. Fr., v. brandchef, Kiruna.

5/5 Paulsson, K. Hj., brandmästare, Stockholm.

NOTISER

Bilaga.

Med detta nummer följer som bilaga kallelse till Svenska Brandkärernas Riksförbunds m. fl. årsmöten i Nyköping den 14—16 juni. Det torde observeras att anmälan om deltagande skall vara insänd senast den 15 maj.

Årsmöten.

Västmanlands läns Brandkårsförbund den 5/5 i Västerås.

Älvsborgs läns Brandkårsförbund den 2/6—3/6 i Vänersborg.

Kalmar läns Brandkårsförbund den 28/4—29/4 i Oskarshamn.

Comité Technique International de Prévention et d'Extinction du Fue den 4—7/9 i Köpenhamn.

40 år.

27/5 Andersson, N., v. brandchef, Lessebo.

P. M. för årsmötet i Nyköping**Sammankomst för kommunala förtroendemen.**

Vid förbundsmötet i Östersund 1950 framfördes önskemål från en kommunal förtroendeman, att tid om möjligt lämnades vid förbundsmötena för de kommunala förtroendemen att samlas till diskussion om gemensamma problem. Riksförbundet har därför i årets program reserverat tid för sådan sammankomst den 14 juni kl 0915—1030.

Inkvarteringen under förbundsdagarna.

Hotell- och pensionatsförhållandena äro ingalunda bättre i Nyköping än på andra håll i landet. Man kan räkna med att endast drygt hälften av deltagarna kunna beredas plats på hotellen och pensionaten. Övriga förläggas på Södermanlands Flygflottilj. Inkvarteringen på flottiljen blir i 8-mannalögen för ett pris av kr. 1:— per säng och natt. *Handduk* måste medföras och likaså *hänglås* av dem, som önska låsa in sitt bagage. För in- och utpassering på flottiljen erfordras passersedel. De, som förläggas på flottiljen, tilldelas sådan vid ankomsten dit. På passersedeln skall *födelseår* finnas angivet, varför det är av vikt att meddela detta på anmälningskortet. Det är också nödvändigt att klart angiva, om någon önskar taga sin fru med.

Meddelande om var förläggning har ordnats, kommer att utsändas till samtliga snarast efter den 15 maj.

Ett antal
alarmbrandskåp,
märke L. M. Ericsson typ T. H. 118, önskas köpa snarast.

Brandchefen
Vindeln

ARBETSFÖRMEDLINGEN

Befattningen som **BRANDCHEF i Jönköping**

kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1 december 1951.

För befattningen gälla de bestämmelser, som finnas upptagna i brandlagen, brandstadgan samt brandordningen för Jönköpings stad.

Befattningen är upptagen i lönegrad 29 i lönestaten för Jönköpings stads ordinarie befattningshavare (motsvarande löneplan nr 1 i statens löneplansförfordning). Årligt beklädnadsbidrag om 450 kronor utgår. Befattningshavare är skyldig att bebo tjänstebostad i brandstationen.

Befattningen är pensionsreglerad och hela pensionsbeloppet betalas av staden.

Sökande, som önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring för erhållande av ett eller flera ålderstillägg, skall meddela detta innan befattningen tillsättes. Friskintyg skall vid anfordran företes.

Ytterligare upplysningar lämnas av brandchefen (tel. 484).

Ansökan, ställd till drätselkammaren i Jönköping, jämte betyg och övriga handlingar, sökande vill åberopa, skall vara Tjänstemannaförmedlingen i Jönköping tillhanda senast den 4 maj 1951.

Befattningen som **BRANDMÄSTARE**

tillika vice brandchef, vid Hudiksvalls stads brandkår kungöres härmed till ansökan ledig för tillträde snarast möjligt.

Sökanden skall ha förvärvat sådan kompetens, som föreskrives i brandstadgans § 7 mom. 1.

Befattningen är placerad i lönegrad Ca 17 med f. n. 20 % tillägg. Beklädnadsersättning 250:— per år. Pension genom SKP, varvid avgiften betalas helt av staden.

Den som önskar tillgodoräkna sig sig förut gjord tjänstgöringstid, har att angiva detta i ansökningshandlingarna.

Blivande befattningshavare är skyldig bebo anvisad tjänstebostad och härför erlägga fastställd hyra (600:—/år).

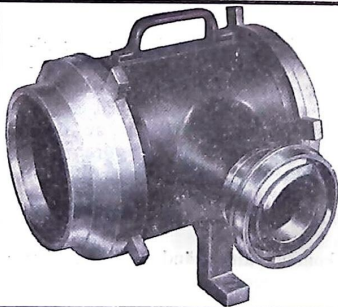
Befattningshavare är skyldig underkasta sig de bestämmelser i gällande eller blivande tjänste-, avlönings- och pensionsreglemente jämte de föreskrifter i övrigt, som i vederbörlig ordning äro eller kunna bli fastställda.

Till brandstyrelsen ställd ansökan åtföljd av åldersbetyg, meritförteckning och de handlingar sökanden önskar åberopa, skall vara till brandchefen inkomna senast den 25 april 1951.

Närmare upplysningar om befattningen genom brandchefen.

Hudiksvall den 29 mars 1951.

BRANDSTYRELSEN.

AMASON

för snabb och effektiv
SLANGTVÄTT

315

kronor

MOLIN & WESTBERG

N. Vallgatan 34 MALMÖ Tel. 388 40, 759 12
Specialfirma i brandredskap